

Česká republika

Česká školní inspekce

**Jihočeský inspektorát - oblastní pracoviště
Prachatice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium Strakonice, Máchova 174 Strakonice

Máchova 174, 386 48 Strakonice

Identifikátor školy: 600 008 789

Termín konání komplexní inspekce: 28. duben – 2. květen 2003

Čj.:	075 62/03-2078
Signatura:	kg6zw503

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Školu zřizuje Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích, U Zimního stadionu 1952/2 jako příspěvkovou organizaci. Sdružuje gymnázium a školní jídelnu. Zřizovací listina byla vydána Jihočeským krajem se sídlem v Českých Budějovicích dne 27. 11. 2001, bez čísla jednacího. Poslední zařazení do sítě škol provedlo MŠMT ČR rozhodnutím čj. 10 519/2000-21 ze dne 24. 1. 2000. Kapacita školy je 640 žáků, školní jídelny 600 jídel.

Škola poskytuje úplné střední všeobecné vzdělání ve studijních oborech 79-41-K/401, čtyřleté gymnázium, a 79-41-K/801, osmileté gymnázium. V době inspekce se v 19 třídách vyučovalo 569 žáků. Většina z okresu Strakonice.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v celé škole,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v celé škole,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve studijních oborech 79-41-K/401, čtyřleté gymnázium, a 79-41-K/801, osmileté gymnázium, v českém jazyce a literatuře, anglickém jazyce, konverzaci v anglickém jazyce, základech společenských věd, matematice, fyzice a v prvních čtyřech ročnících 8letého gymnázia v chemii, biologii a zeměpisu.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V personální oblasti postupuje vedení školy podle dlouhodobého plánu. Snaha zajistit výuku aprobovanými učiteli je úspěšná, neboť výuka je zabezpečena kvalifikovanými pedagogickými pracovníky. Vyučovací povinnost učitelů je sestavena tak, že se využívá jejich odborná a pedagogická způsobilost. Téměř ve všech sledovaných předmětech měla tato skutečnost pozitivní vliv na úroveň vyučování. Anglický jazyk vyučuje celkem 6 učitelek. Až na jednu splňují všechny podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Řada z nich absolvovala studijní pobyty v zahraničí. Předmětu matematika vyučovalo 8 vyučujících. Všichni splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučující chemie, biologie a zeměpisu mají pedagogickou a odbornou způsobilostí a delší praxi. Přesto byla zjištěna jistá nevyrovnanost v úrovni výuky mezi jednotlivými vyučujícími. Předmět fyzika ve škole v době inspekce vyučovalo 5 vyučujících. Všichni mají delší praxi na daném typu školy a splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což příznivě ovlivňovalo výuku. Rovněž vyučující českého jazyka a literatury a základů společenských věd splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené platnými právními předpisy. Odborná způsobilost všech vyučujících se odrazila ve věcné správnosti prezentovaného učiva. V základech společenských věd byly voleny neefektivní výukové metody a postupy práce. Personální podmínky ve sledovaných předmětech se vyučují, s výjimkou předmětu základy společenských věd, v souladu s požadavky standardu vzdělávání ve čtyřletém gymnáziu.

Výchovný poradce, jímž je ředitel školy, má vysokoškolské vzdělání v oboru psychologie a dlouholetou pedagogickou praxi a zkušenosti s vykonávanou funkcí.

Poradními orgány ředitele jsou metodická sdružení pro jednotlivé předměty a pedagogická rada. Delegování pravomocí zvyšuje efektivitu řízení ve všech oblastech vyjma výchovně-vzdělávacího procesu. Hospitační činnost je plánována. Podílí se na ní ředitel a zástupce ředitele. V tomto školním roce neprobíhá s dostatečnou četností, neboť vedení školy se věnuje odstraňování následků přívalových dešťů. Ředitel školy se spoléhá na svou hlubokou znalost problematiky školy a pedagogického sboru. Sledování plnění učebních dokumentů je neúčinné (např. nebylo zjištěno neplnění učebních osnov v předmětu dějepis). Vedení školy věnuje značnou pozornost průběžné kontrole dosažených výsledků ve vzdělávání jak jednotlivých žáků, tak i celých tříd. Sleduje úspěšnost absolventů při umístování na vysoké školy (každý rok kolem 95 %)

Organizace i provoz školy se řídí vnitřním řádem školy. Školní řád je zpracován v souladu s Úmluvou o právech dítěte. Žáci starší 18 let jsou respektováni. Vedení školy tvoří vedle ředitele školy zástupce ředitele, ekonomka, vedoucí školní jídelny a školník. Dlouhodobé koncepční záměry školy vycházejí z analýzy jejího předchozího vývoje. Cílem vedení školy je sledovat moderní trendy ve vzdělávacím procesu a zvyšovat a modernizovat materiální zabezpečení ve všech oblastech potřebných k harmonickému a všestrannému rozvoji žáků. Koncepční záměry školy rozpracovalo vedení školy v souladu s požadavky a náměty rodičů, žáků a se souhlasem bývalého zřizovatele MŠMT ČR. V současnosti škola akceptuje požadavky zřizovatele. Základními prioritami jsou hluboké znalosti žáků ve všeobecně vzdělávacích předmětech, znalosti cizích jazyků, dovednost sociální komunikace, uživatelské ovládání výpočetní techniky. Všechny záměry jsou zpracovány do ročních plánů školy. Výhodiskem plánování výchovně vzdělávací práce je Generalizovaný učební plán upravený pro potřeby školy. Na základě analýzy minulého školního roku vedení školy vypracovává roční plány školy. Z těchto plánů vycházejí týdenní plány s personálním a termínovým upřesněním konkrétních akcí.

Žáci získávají informace od třídních učitelů, prostřednictvím školního rozhlasu a nástěnek na chodbách. Žáci mají možnost vznášet své připomínky k třídním učitelům i vedení školy. Veřejnost zpravují o činnosti školy kvalitně zpracované webové stránky, jež vytvářejí žáci, každý rok pořádané Dny otevřených dveří a příspěvky do místního i regionálního tisku.

Personální obsazení výuky je celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Školní budova je průběžně modernizována a technicky zhodnocována. Její rozlehlost způsobuje, že přecházení žáků do odborných učeben jim zabere většinou celou přestávku. Vyzdobena je osobitě a vkusně. Okna tříd jsou opatřena žaluziemi. Výuce slouží odborné učebny fyziky, chemie výpočetní techniky, laboratoře fyziky, biologie a chemie. Vyučování probíhalo ve světlých, prostorných a esteticky upravených kmenových třídách a dobře vybavených odborných učebnách.

Výuka sledovaných předmětů je zajištěna učebnicemi, které si vybírají předmětové komise z nabídek jednotlivých nakladatelství. Pomůcek je dostatek, ale na nadstandardní vybavování jednotlivých kabinetů sledovaných předmětů nestačí finanční prostředky, a proto nemůže vedení školy plně uspokojit požadavky vyučujících. Pro jazykové vyučování je dostatek audiovizuálních programů i normativních příruček. Kabinet fyziky nebyl ještě zcela uspořádán po zasažení přívalovými dešti. Pomůcky byly roztrženy, použitelné opravovány a znehodnocené vyřazovány. Postupně se vracejí zpět na místa uložení. Dochází k doplňování fyzikálních sbírek (např. byly zakoupeny žakovské soupravy Didaktik). Stávající vybavení

umožňuje vykonávat základní experimenty ve všech tematických celcích a na potřebné úrovni vykonávat vybrané laboratorní práce. Ke zpracování protokolů využívají žáci výpočetní techniku. Tematické plány vyučujících počítají s možností pracovat s výukovými programy v učebně výpočetní techniky. Využívány jsou především v matematice (programy Cabri geometrie, Corel a Math Type). Někteří učitelé matematiky vytvářejí příklady pro řešení na počítači, ze kterých vzniká tzv. banka příkladů pro všechny vyučující. Pro vyučující matematiky a fyziky je zřízena tematická příruční knihovna, která je dle finančních možností školy doplňována a jsou zde k dispozici periodika zabývající se didaktickými problémy matematiky a fyziky. Vybavení učebními pomůckami umožňuje dobře plnit vzdělávací program gymnázia i přes ztráty, které na vybavení školy v minulém roce způsobily přívalové deště. Výuce biologie a chemie slouží odborné učebny, které mají odpovídající zázemí v odborných kabinetech a v chemické laboratoři. Žákům i učitelům slouží plánovitě budovaná školní knihovna, jež je pravidelně rozšiřována o knihy odborné i beletrii (také cizojazyčnou). K dispozici jsou odborné časopisy. Provoz knihovny je zajištěn tak, aby vyhovoval potřebám žáků. Vybavení výpočetní technikou je na velmi dobré úrovni.

Materiálně-technické zabezpečení výchovně-vzdělávacího procesu umožňuje plnění učebních osnov. Má velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE (V SOUČÁSTI ŠKOLY, STUDIJNÍM OBORU, UČEBNÍM OBORU, SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ)

Realizace vyučovaných oborů

Učební osnovy byly v době inspekce plněny. Dotace hodin předmětů obou studijních cyklů a počet hodin v rozvrzích jednotlivých tříd byly v souladu s učebními plány. Rozvrh hodin byl sestaven podle učebních plánů upravených ředitelem školy.

Vyučované studijní obory 79-41-K/401 a 79-41-K/801 jsou realizovány v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Výuka probíhá v souladu se schválenými učebními plány a učebními osnovami.

Povinná dokumentace školy předepsaná právní normou je vedena přehledně a systematicky. Využívány jsou předepsané formy tiskopisů. Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována podle platných právních předpisů.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je naplánována ve formě hospitací, na kterých by se měli podílet ředitel a zástupce ředitele. V tomto školním roce hospitační činnost neprobíhá. Nedostatečná je kontrola plnění učebních osnov. Pro analýzu výsledků výchovně-vzdělávací činnosti nejsou relevantní podklady.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov, analýza výsledků výchovně vzdělávacího procesu jsou neúčinné.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu (skupině předmětů)

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a literatuře

Předmět se vyučuje v hodinové dotaci, která odpovídá platnému učebnímu plánu. Jedna hodina je vždy dělena. Žákům 3. a 4. ročníku je nabízen volitelný předmět seminář a cvičení z českého jazyka. Výuka probíhala podle platných učebních osnov. Tematické plány jednotlivých

vyučujících neinformují zcela o obsahu výuky, neboť jsou rámcové. Z většiny není jasné, jak konkrétně je učivo rozvrženo. Struktura vyučovacích hodin neodpovídala vždy věku žáků a jejich intelektu. Výuka byla vedena učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Neznamenalo to vždy zvýšení její kvality.

V některých hodinách se vyučující snažili zvyšovat motivaci žáků k učení tím, že žákům byl vyhrázován dostatečný prostor pro činnost. Někteří z vyučujících podporovali tvořivost žáků a jejich seberealizaci. Organizovány byly i činnosti, při nichž žáci opravovali a kontrolovali buď své vlastní práce, nebo práce spolužáků. V jiných byla výuka zaměřena spíše teoreticky. Žákům nebyly zadávány individuální úkoly. Kladný vliv na udržení pozornosti ve třídách mělo klidné, nestresující a nerozptylující prostředí. Učitelé používali běžné prostředky hodnocení jako pochvala, individuální ústní zkoušení, písemné testy.

Pojetí výuky literatury bylo v některých hodinách založeno na interpretaci uměleckého díla. Žáci byli vedeni k pochopení literatury daného období, k estetickému prožitku, k chápání podstaty jevů a souvislostí. Učili se analyzovat texty, hodnotit je a na základě získaných poznatků a uměleckého prožitku vyslovovat vlastní stanoviska. Zvolené formy práce podněcovaly fantazii a tvořivost žáků, vedly je k samostatnému studiu. Některé hodiny byly založeny na výkladu, často velmi dlouhém, v jednom případě nesystematickém a chaotickém. Pojetí metody výkladu neumožňovalo efektivní využití velmi dobrých studijních schopností žáků. Styl vyučování byl v těchto hodinách zaměřen na pamětné zvládnutí učiva. Kladem hodiny slohu byla práce s aktuálními kulturními informacemi na počátku vyučování, vysvětlování pojmů a používání normativních příruček českého jazyka. Výuka v dělené hodině neměla zřejmý vzdělávací cíl. Nerespektovalo se v ní, že se pracuje s polovinou třídy. Převážně v ní hovořil učitel. I při malém počtu žáků komunikoval jen s některými. Většina zůstala pasivní. Jazykové vyučování mělo rozdílnou úroveň. Založeno bylo v některých hodinách na řešení jazykových a stylistických úkolů. Rozvíjelo komunikativní dovednosti žáků a jejich slovní zásobu. Využívalo srovnávacích metod. V dalších hodinách byly použity nezajímavé formy a metody práce, které žáky udržovaly v pasivitě. Probírané mluvnické jevy byly určovány mechanicky, aniž bylo žákům umožněno využít je stylisticky. Nedařilo se odhadovat, jak dlouho budou žáci zadané úkoly zpracovávat. Ve většině hodin nebylo provedeno závěrečné shrnutí učiva, opakování a vyhodnocení práce žáků.

Maturitní otázky zahrnují všechna témata učební osnovy. Maturitní písemné práce byly v minulém školním roce napsány na zajímavá témata. Žáci prokázali, že jsou dobří stylisté. Práce byly dobře opraveny jak po stránce slohové, tak mluvnické a pravopisné.

Výuka jazykové i literární složky předmětu český jazyk byla ve většině hodin vhodně aktualizována, učitelé využívali životních zkušeností žáků i jejich znalostí získaných v jiných předmětech. Mezi učiteli a žáky nebyla bariéra. V hodinách dominovala pozitivní, přátelská atmosféra a velmi dobrá spolupráce.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a literatuře byly průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce

Ve škole se od primy vyučuje anglický a německý jazyk. V posledních dvou ročnících je výuka těchto jazyků doplněna o konverzaci, která dává prostor pro přípravu k maturitní zkoušce. V rámci nepovinných předmětů je nabízena francouzština, španělština a latina. Ve škole pracují kroužky italštiny a ruštiny. Žáci pravidelně získávají přední místa v konverzačních soutěžích. Škola udržuje kontakty s partnerskými gymnázii v německém Deggendorfu a Nabburgu a každý rok organizuje výměnné týdenní exkurze. Hospitovány byly předměty anglický jazyk a konverzace v anglickém jazyce.

Navštívené hodiny měly velmi rozdílnou úroveň. V přiměřené míře byly vedeny v cizím jazyce. Některým z nich chyběl úvod, závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků. Pouze dvě vyučující ve své práci systematicky a promyšleně rozvíjely základní kompetence žáků pomocí moderních metod a přístupů k výuce. V jejich hodinách byli žáci neustále aktivizováni. Učitelky pohotově reagovaly na momentální situaci a vedly hodiny s velkým osobním nasazením. Žáci byli podněcováni ke spolupráci, vzájemné pomoci a k používání dalších zdrojů informací. Ochotně se zapojovali do nabízených aktivit, v nichž často měli možnost výběru. Všechny hodiny byly živé a daný časový prostor byl maximálně efektivně využit. V ostatních sledovaných hodinách převažovala často jednotvárná frontální výuka. Skupinové aktivity či samostatná práce byly zařazeny sporadicky. V některých hodinách byly zaznamenány nevýrazný způsob komunikace vyučujících, nejasněné metodické postupy, nedostatečná názornost a rozvláčnost.

Jednotlivé hodiny měly různorodou náplň a zaměřovaly se na rozvoj všech jazykových dovedností. Často byl zařazován poslech a čtení s porozuměním s navazujícími aktivitami. Velká pozornost byla věnována souhrnnému opakování před následujícím testem. Výklad nové látky byl názorný a srozumitelný. Vycházel z dosavadních znalostí žáků. Žáci byli vedeni k odvozování potřebných mluvnických pravidel.

V hodinách konverzace ve 4. ročníku se vyučující soustředily na opakování maturitních témat. Předložené písemné práce měly rozdílnou úroveň. V některých byly zaznamenány neopravené chyby.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce byly průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v základech společenských věd

Dotace hodin v učebním plánu školy odpovídá schváleným učebním plánům. Obsah výuky se podle tematických plánů vyučující řídí učební platnou osnovou. Při realizaci jde nad její rámec.

V hodinách působily spíše demotivační faktory (např. obava z písemného zkoušení, žádná zpětná vazba). Hodiny nebyly rozmanité. Pro činnosti žáků nebyl vytvářen žádný prostor. Výuka byla výhradně teoretická, nesouvisela s životem žáků. Rovněž nezaujatý, akademický přístup vyučující k vyučovaným tématům nepůsobil motivačně. Nedařilo se navázat kontakty mezi třídou a vyučující, neboť žáci se soustřeďovali především na opisování promítané fólie. Žáci si osvojují jen teoretické vědomosti a nevytvářejí si potřebné studijní dovednosti, techniky a návyky, protože se učí podrobně jen poznámky ze sešitů. Nejsou motivováni k tomu, aby se učili víc, než je požadováno, protože v hodinách neprobíhala diskuze. Zájem o předmět nezvyšují ani referáty, jež mají určený, i v 1. a 2. ročníku při jednogodinové dotaci, rozsah až 20 stran psaných na počítači. Při výuce nejsou navíc dále využívány. Metoda zkoušení, kdy současně jsou zkoušeni jedni žáci ústně a další písemně, nebyla efektivní. Chyběla zpětná vazba, neboť ústně zkoušeným žákům byla sdělena známka a víc se již nedozvěděli a žákům zkoušeným písemně měla být známka sdělena až v příští hodině. Při písemném zkoušení reprodukovali žáci poznámky ze sešitů.

Všechny sledované hodiny probíhaly podle shodného scénáře, jenž nerespektoval věkové rozdíly mezi žáky. Celé třídě byla nejprve zadána diferencovaná samostatná práce a byli vyvoláni žáci na zkoušení. Někteří byli zkoušeni ústně, někteří písemně. Při následujícím opakování byl veden dialog jen s některými žáky, kteří byli vždy vytrháváni ze samostatné práce. Efektivita opakování byla nízká. Žáci se nedozvěděli, v čem jsou dobří a kde mají nedostatky, protože opakování nebylo zhodnoceno. Ve výkladové části hodin, jež trvala až do jejich konce, byla použita přeplněná a nepřehledná fólie, kterou žáci při výkladu pečlivě opisovali a výklad nesledovali. Ve výuce předmětu bylo preferováno pamětné učení. Hlavním pramenem pro přípravu žáků je jejich sešit. Poznámky v něm, pořizované podle náplně fólií,

obsahují mnoho podrobností. Učivo zapsané v sešitech žáci perfektně reprodukovali, bez hlubších znalostí souvislostí. Teoretický výklad nebyl vyvažován diskusemi. Pojetí výuky nevedlo žáky k vytváření vlastních kritických zdůvodnění, samostatnému formování životních postojů a k úctě k názorům jiných lidí. V hodinách nebyly prohlubovány schopnosti žáků posuzovat a porovnávat společenské jevy a procesy. Žáci se neučili kriticky vnímat a hodnotit veřejné záležitosti, problémy a jednání druhých lidí. Výuka nebyla vedena v souladu s požadavky na profil absolventa gymnázia.

Žáci se učili pasivně. Získávali jen teoretické znalosti. Vždy byli schopni správně odpovídat na položené otázky. Hodnoceni jsou za písemné i ústní projevy. Podstatné pro hodnocení jejich znalostí bylo podrobné reprodukování poznámek v sešitě. Zkoušení jim nepřinášelo potřebnou zpětnou vazbu. Vztahy ve třídách byly chladné.

Průběh a výsledky vzdělávání v základech společenských věd byly nevyhovující.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice

Učivo je rozvrženo do jednotlivých ročníků po odsouhlasení v předmětové komisi. Každý učitel má volnost ve volbě šíře učiva, které do tematického celku zařadí, ve výběru didaktických metod a pomůcek. Korekce časových plánů jsou prováděny v průběhu školního roku podle aktuálního stavu třídy. Všechny hospitované hodiny byly kvalitně připraveny, vyučujícím se podařilo splnit stanovené cíle.

Fyzika se vyučuje ve všech ročnících 2 hodiny týdně. V posledních 2 letech studia je zařazen seminář jako volitelný předmět. Jeho náplní je rozšíření učiva podle zájmu žáků (např. astronomie, speciální teorie relativity, kvantová fyzika, polovodiče, obvody střídavého proudu, aplikace základů diferenciálního a integrálního počtu) a soustředí se sem i některé praktické činnosti. Navštěvují jej především žáci, kteří si vybírají fyziku jako maturitní předmět.

Vyučující volili vyučovací postupy, které jim dobře umožnily splnit cíle hodin. V nižších třídách 8letého gymnázia postupovali od popisu konkrétních fyzikálních jevů, s nimiž se žáci setkávají v běžném životě. Tím posilovali motivaci žáků k učení. Prováděli jednoduché experimenty a pomocí řízeného rozhovoru vedli žáky k pochopení fyzikální podstaty probíraného jevu. Hodiny byly živé, žáci pokusy sami navrhovali a vyvozovali z jejich průběhu a výsledků obecné závěry. Ve vyšších ročnících gymnázia, kde vzhledem k množství látky v osnovách je učitelova schopnost inovovat a jednat tvůrčím způsobem značně omezena, seznamovali vyučující žáky systematicky s vědeckými metodami fyzikálního bádání. Bylo-li to účelné, poukázali i na jeho historický vývoj. V některých hodinách byl použit i výklad, jenž byl vždy logicky uspořádán a žáci si při něm pořizovali poznámky. Motivace žáků spočívala především ve využívání mezipředmětových vztahů a v poukazování na užitečnost fyzikálních poznatků ve všech oblastech života. Při řešení úloh byl v přiměřené míře používán matematický aparát, úlohy byly rozebírány a byla diskutována fyzikální interpretace řešení. Někteří žáci byli schopni samostatně navrhovat řešení, realizovat je a hodnotit. Účelně byly používány dostupné pomůcky a didaktická technika. Laboratorní práce byly zpracovávány na témata doporučená osnovami. Žákům je umožněno zpracovávat protokoly z měření na počítači.

Učitelé a žáci spolu často komunikovali. Žákům byla dáвана příležitost porozumět především významným pojům a obecným fyzikálním principům. Hodnocení žáků probíhalo průběžně během celých vyučovacích hodin. Učitelé si všímali a oceňovali aktivitu žáků a hodnotili vývoj jejich znalostí. Jako rychlá zpětná vazba se používají testy znalostí i souhrnné práce za delší období. U žáků byla oceňována především schopnost postřehnout souvislosti mezi jevy, schopnost využít ve fyzikálních úlohách definic a vzorců. Učitelé dobře znají zájmy

a schopnosti svých žáků a talentované žáky motivují k účasti v předmětových soutěžích (fyzikální olympiáda, Archimediáda, korespondenční soutěže).

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice

Předmětová komise rozhoduje o náplni přijímacích a maturitních zkoušek a určuje garanty předmětových soutěží (Matematická olympiáda, Pythagoriáda, Klokan, korespondenční semináře). Inicjuje schůzky s učiteli základních škol ve spádové oblasti, aby je seznamovala s požadavky gymnázia na přijímané žáky. Připomínky učitelů základních škol jsou brány v úvahu. Hlavně se ale věnuje tvorbě tematických plánů a závaznému rozvržení učiva do jednotlivých ročníků, aby byla zajištěna návaznost učiva a nedocházelo k duplicitám. Zařazeno je v nich i učivo rozšiřující. Časový plán učiva pro každou ze tříd je v kompetenci jednotlivých vyučujících, kteří jej podřizují především aktuálnímu stavu třídy. Vyučující příkladně spolupracují, průběžně si sdělují nejnovější poznatky z výuky a hodnocení žáků. Jejich erudice a zkušenosti s výukou na gymnáziu se příznivě projeví na kvalitě výuky.

Matematika je v učebním plánu školy dotována i disponibilními hodinami (celkem 34 hodin v 8letém a 16 hodin ve 4letém cyklu). V každé třídě je 1 hodina dělena. V posledních 2 letech studia mohou žáci volit seminář, který je věnován dalšímu rozšíření učiva (numerické metody, konstruktivní geometrie, základy algebry), systemizaci poznatků a řešení komplexních úloh. Matematice je tak dán dostatečný prostor k naplňování profilu absolventa a rozvoji jeho klíčových kompetencí. K motivování žáků byly v úvodu hodin voleny příklady, prokazující důležitost učiva pro praxi a další studium matematiky. Hodnocení žáků bylo vyvážené a plnilo kromě své hlavní funkce - poskytování zpětné vazby - i nemalou motivační roli. Otázky byly kladeny většinou celé třídě, což bylo pro žáky znamením, že se od všech očekává aktivní účast na práci třídy. Z častého slovního hodnocení učitele se jednotliví žáci i celá třída dozvídali, jak se vyvíjejí jejich dovednosti a znalosti. Hodnocení nebylo zužováno na výčet chyb a bylo formulováno převážně tak, že k učení motivovala žáky kladná i záporná sdělení učitele. Před hodnocením známkou učitelé zřetelně definovali, co budou hodnotit a jaká je struktura známek, kterými budou v klasifikačním období hodnoceni.

Všechny hospitované hodiny měly jasně formulovaný cíl. Vyučující měli zároveň přehled o didaktických prostředcích, kterými jej chtěli dosáhnout. Z průběhu hodin byla patrná promyšlená bezprostřední příprava učitelů na výuku. Kromě základních forem výuky (sdělování informací, kladení otázek, zadávání úloh řešených jedním žákem u tabule) byla zařazována práce žáků ve skupinách, vzájemné učení ve dvojicích a samostatná práce. Všechny činnosti byly dobře organizovány. Žáci v hodinách používali vlastní sbírky úloh, kalkulačky a rýsovací potřeby. Především ve vyšších třídách se projeví potřebné schopnosti žáků pro samostatnou práci. Věděli, jak plánovat svůj čas, co dělat v případě, že si nevědí s úlohou rady. Využívali možnosti vzájemných rozhovorů, požádali učitele o radu. Při práci udržovali přijatelnou hladinu hluku. Při splnění zadaného úkolu nerušili ostatní a přecházeli k zadaným volitelným činnostem.

Při vzájemné komunikaci využívali učitelé charakteristické vlastnosti předmětu k tomu, aby vedli žáky k samostatnému kritickému myšlení, aby hledali alternativní a efektivnější možnosti řešení úloh a nalezená řešení prodiskutovali. Ve spolupráci s učiteli informatiky a výpočetní techniky dochází k zapojování výpočetní techniky do výuky. Matematiku volí tradičně více než třetina žáků jako maturitní předmět. Absolventi většinou pokračují ve studiu oborů, kde matematika je předmětem profilovým nebo je nezbytná pro studium zvoleného oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii, biologii a zeměpisu

Hospitováno bylo celkem v 10 vyučovacích hodinách, v prvních čtyřech ročnících osmiletého studijního cyklu.

Podle učebních osnov obou studijních cyklů gymnázia mají vyučující zpracované časové rozvržení učiva, zajišťující jeho návaznost v jednotlivých ročnících. Bezprostřední příprava na vyučovací hodiny byla zodpovědná. Vyučujícím se vždy nedařilo žáky vhodně motivovat. Tam, kde se jim to zdařilo, vycházela situační motivace z probíraného učiva a jeho aktualizace.

Prostředí učeben a většinou i zvolené postupy a organizace hospitovaných hodin odpovídaly psychohygienickým zásadám vyučování. Výuka ve sledovaných předmětech byla vedena frontálně. Převládající metodou byl ve všech sledovaných hodinách výklad, případně řízený rozhovor. Organizace výuky však nevytvářela vždy dostatek prostoru pro aktivní vzdělávací činnosti žáků. V převážné většině hodin měli žáci dostatek prostoru pro vyjádření svých názorů, ale málo jej využívali. Pokud k tomu byli učiteli vedeni, dobře formulovali své myšlenky, jinak odpovídali většinou jednoslovně, heslovitě. V některých sledovaných hodinách nebylo zařazeno shrnutí a procvičení učiva.

Vyučující využívali v přiměřené míře didaktickou techniku, pomůcky, přírodniny, mapy, někdy i připravené pracovní listy. V některých hodinách chemie učitelka demonstrovala učivo metodicky dobře využitými pokusy i videonahrávkami náročnějších pokusů.

V části hospitovaných hodin bylo zařazeno zkoušení a opakování. Žáci vesměs osvědčovali dobré znalosti. Učivu rozuměli. Jejich hodnocení učiteli bylo až na jednu výjimku objektivní a zdůvodněné. Při opakování látky z minulých hodin vyučující kladli žákům většinou otázky ověřující pamětné osvojení učiva, v menší míře otázky rozvíjející schopnosti hledat příčiny, souvislosti.

Laboratorní práce z biologie a chemie jsou plánovány a konány v souladu s učebními osnovami. Některé seminární práce žáků vyšších ročníků z chemie z předcházejícího ročníku svědčí o jejich zájmu a pílí, kterou věnovali zpracování tématu.

Žáci byli až na výjimky ukázněni, z průběhu hodin lze usoudit, že komunikace mezi nimi a vyučujícími je založena na vzájemné důvěře.

Environmentální vzdělávání se realizuje v předmětech biologie, chemie a zeměpis v souladu s metodickým pokynem MŠMT čj. 32 338/200-22. Škola se zaměřuje nejen na předávání soustavy znalostí a dovedností v této oblasti, nýbrž i na podněcování pozitivního vztahu k životnímu prostředí. Odráží se to i v projektu celkové úpravy okolí školy spojeném s budováním arboreta.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech chemie, biologie a zeměpis byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Ředitel hodnotí výsledky vzdělávání a výchovy na základě kontrol žákovských prací, písemností a výsledků prověrek, které zadávají jednotliví vyučující. Jiné vlastní ani další evaluační nástroje škola nepoužívá. Průběžné sledování účasti žáků v místních kolech olympiád a jejich umístění ve vyšších kolech a jiných soutěžích slouží pro celkové hodnocení kvality a výsledků vzdělávání. Sledována je úspěšnost žáků při přijímání na vysoké školy. Analýzy probíhají na pedagogických radách.

Ve výuce matematiky, fyziky, biologie, chemie a zeměpisu převažovala pozitiva. Kvalitu výuky příznivě ovlivnila odborná erudice vyučujících, získaná z větší části dlouhodobou praxí, a účinná motivace žáků. Stavba hodin odpovídala většinou vytýčeným výukovým cílům, věku a možnostem žáků. Učitelé používali tradiční i moderní vyučovací metody.

V jazykovém vyučování byla pozitivita s negativy v rovnováze. Hodiny měly rozdílnou úroveň. Kladem byla rozmanitost některých hodin a aktivní účast žáků při vyučování a práce s uměleckými texty v literatuře. Převažující metodou vyučování byla jednotvárná frontální výuka. Tvořivost žáků byla podněcována jen v některých hodinách. Vyžadováno bylo pamětné zvládnutí učiva. Malá pozornost byla věnována rozvoji dovedností žáků. Didaktická technika nebyla používána. Vyučování v základech společenských věd bylo neefektivní. Výuka byla založena na sdělování učiva a stereotypních vyučovacích postupech, které žáky odsuzovaly k pasivitě. V hodinách převažovaly demotivační faktory. V biologii, chemii a zeměpisu v nižších třídách 8letého gymnázia byl respektován věk žáků. Využívány byly převážně frontální metody výuky, jež žákům často neumožňovaly aktivní účast na vyučování. V mnoha hodinách nebylo provedeno závěrečné shrnutí látky a vyhodnocení práce žáků. V některých hodinách se žákům nedostávalo zpětné vazby. Učivo bylo podáváno věcně správně. Didaktické zásady byly respektovány. Ve většině hodin panovala vstřícná, pozitivně laděná atmosféra. Žáci přistupovali k práci zodpovědně, pracovali pozorně a soustředěně. V některých hodinách zůstali vlivem zvolených metod práce pasivní. Pravidelně a s velkými úspěchy se účastní vypisovaných soutěží. Realizace výchovného poradenství podporuje kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu. Pozitivně se projevuje vzdělání a osobnostní předpoklady výchovného poradce. Ve vzdělávání převažovala pozitivita v matematice, fyzice, biologii, chemii a zeměpisu. Dobrou úroveň mělo jazykové vyučování. Výuka v základech společenských věd byla nevyhovující.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina školy je v souladu s platným zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Žáci se pravidelně účastní předmětových soutěží. V minulém školním roce se žák školy umístil na 2. místě v krajském kole biologické olympiády a na 6. místě v národním kole chemické olympiády. Žáci školy se úspěšně zúčastnili ekologické olympiády středoškoláků a přírodovědné soutěže Zelená stezka – Zlatý list. Zúčastňují se i exkursí, besed a přednášek, organizovaných školou či Českým svazem ochránců přírody. Žáci jsou každý rok mezi úspěšnými řešiteli krajského kola Matematické olympiády. V minulém roce se 1 žák školy zúčastnil mezinárodní matematické soutěže. Žáci získali v minulém školním roce 1. místo v celostátním kole Soutěže dětí a mládeže v programování (kategorie mládež), 2. místo v celostátním kole Zeměpisné olympiády (kategorie D), 2. místo v republikovém kole družstev soutěže mladých záchranářů Dokaž, že umíš, 1. místo v regionálním kole Středoškolského poháru v atletice a postup do republikového finále družstev chlapců. Významná umístění získávají žáci školy v literárních a jazykových soutěžích.

V mimoškolních aktivitách se žáci připravují na předmětové olympiády a další soutěže (soutěže v literární tvorbě, biologii, chemii, zeměpisu, ekologii a ochraně přírody, matematice - Pythagoriáda -, Fyzice - Archimediáda -, programování v jazyce C++, Mladý historik atp.). Mimoškolní aktivity rozvíjejí i ty zájmy žáků, které se netýkají vyučování. Činné jsou zdravotnický kroužek, pěvecký sbor, kroužek ochránců přírody, sportovní klub. Všechny aktivity velmi dobře reprezentují školu na veřejnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Jihočeským krajem se sídlem v Českých Budějovicích dne 27. 11. 2001, bez čísla jednacího, včetně příloh č. 1 a 2

2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 24. 1. 2000 č. j. 10 519/2000-21, vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR
3. Plán práce školy platný pro školní rok 2002/2003
4. Třídní knihy a třídní výkazy ze školního roku 2001/2002 a 2002/2003
5. Školní řád a rozvrh hodin platné ve školním roce 2002/2003
6. Záznamy z pedagogických rad konaných ve školním roce 2002/2003
7. Učební plány schválené ředitelem školy pro léta 1995 - 2003
8. Učební osnovy pro předměty český jazyk a literatura, anglický jazyk, konverzace v anglickém jazyce, dějepis, základy společenských věd, matematika, fyzika, biologie, chemie, zeměpis
9. Internetové stránky školy na adrese www.gymnazium-strakonice.cz
10. Písemné maturitní práce ze školního roku 2002/2003
11. Laboratorní práce z biologie, chemie a fyziky vypracované ve školním roce 2002/2003
12. Písemnosti žáků ze školního roku 2002/2003
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002

ZÁVĚR

Personálnímu složení pedagogického sboru je věnována vedením školy velká péče. Učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. V některých případech ani odborná a pedagogická způsobilost nebyly zárukou kvalitní výuky. Organizační struktura odpovídá velikosti školy a umožňuje její operativní řízení. V tomto školním roce neprobíhá efektivní kontrola výchovně-vzdělávacího procesu. Informační systém školy je účinný a poskytuje konkrétní informace v dostatečné míře.

Materiálně-technické podmínky pro výuku, s výjimkou výpočetní techniky, se od minulé inspekce se zlepšily tím, že byla na jednom z pavilonů školní budovy bylo přistavěno jedno podlaží, ve kterém byly zřízeny odborné učebny. Škola v současnosti doplňuje pomůcky v kabinetu fyziky, který utrpěl značné škody v přívalových deštích. Ve škole je dostatek učebních pomůcek a didaktické techniky. V hospitovaných hodinách byly využívány. Pracoviště výpočetní techniky jsou na rozdíl od poslední inspekce připojena k internetu.

Škola vyučuje studijní obory v souladu s platným zařazením do sítě škol. Výuka probíhala podle schválených učebních plánů. Systém kontroly naplňování učebních plánů a učebních osnov je plánován, ale v tomto školním roce kontrola podle plánu neprobíhala. Systém kontroly není účinný.

Hodnocení jednotlivých hodin se pohybovalo od velmi dobrých po nevyhovující. Výuka českého jazyka a literatury, cizích jazyků, matematiky, fyziky, biologie, chemie, zeměpisu vytváří podmínky pro takový soubor vědomostí a dovedností, aby žáci byli schopni samostatné práce. Výuka v základech společenských věd nebyla vedena tak, aby naplňovala profil absolventa gymnázia. Učivo bylo žákům ve všech předmětech podáváno věcně správně. Organizace, formy a metody výuky neodpovídaly vždy výukovým cílům a nebraly v úvahu věk žáků. Vyučujícím se dařilo téměř ve všech hodinách účinně motivovat žáky především využíváním jejich znalostí a dovedností. Vztahy ve většině sledovaných hodin byly harmonické. Nebyly vytvářeny bariéry v komunikaci. Školní klima navozuje u žáků pocit bezpečí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jiří Horák, prom. historik	Jiří Horák, prom. historik v. r.
Členové týmu	Mgr. Petr Friebeľ	Mgr. Petr Friebeľ v. r.
	Mgr. Lidmila Schleissová	Mgr. Lidmila Schleissová v. r.
	PhDr. Marie Stolbenková	PhDr. Marie Stolbenková v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Jitka Mauerová

Jan Příbyl

Ladislava Svatošová

Zdena Škvorová

V Prachaticích dne 15. června 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. 6. 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

PhDr. Zdeněk Pouch, ředitel školy

Zdeněk Pouch v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.

Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	-	-
Zřizovatel Jč kraj	2003-07-17	91/03
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky byly podány